

Inleiding

Breda. Onze prachtige stad, met haar karakteristieke dorpen en diversiteit aan wijken. Bij het schrijven van deze kadernota kunnen we niet anders dan constateren dat het goed gaat met Breda. Breda is populair om in te wonen, werken, ondernemen en recreëren. Onze inwoners willen graag in Breda blijven wonen en zijn op zoek naar een plek om zich te vestigen. Met onze hoogstedelijke ontwikkelingen bieden we ook ruimte aan nieuwe inwoners, bedrijven en ondernemers. Wat ons aantrekkelijk maakt voor starters op de arbeidsmarkt. Een groot deel van onze inwoners heeft een betaalde baan, onze economie wordt steeds innovatiever en duurzamer en we bouwen daarop voort. De stad blijft groeien en hiervan plukken we de vruchten. We ontvangen van het Rijk regelmatig subsidies, bijvoorbeeld voor gebiedsontwikkelingen en Verbeter Breda. De komende jaren blijven we investeren in de groei van onze stad.

STRIK ER OM, KLAAR?

Was het maar zo eenvoudig. Helaas dwingt de realiteit ons tot een andere conclusie. Net als alle andere gemeenten worden we geconfronteerd met financiële onzekerheden vanuit Den Haag. Gemeenten ontvangen de komende jaren aanzienlijk minder financiële Rijksmiddelen voor het uitvoeren van essentiële taken, terwijl we tegelijkertijd knoppen zoeken om de financiën ook te beïnvloeden, bijvoorbeeld bij jeugd en Wmo. Dit brengt ons op het punt waarop een herziening van ons financieel meerjarenperspectief onontkoombaar is. Daarom gaan we financieel ingrijpen door op onderdelen uitgaven te verminderen en inkomsten te vergroten.

Het is een evenwichtsoefening die velen van ons raakt en van ons allen wat vraagt. Naast het financiële beeld hebben we te maken met vergrijzing, netcongestie (de beschikbaarheid van het elektriciteitsnet), beperkte stikstofruimte, krapte op de arbeidsmarkt en hogere prijzen van goederen en diensten. Dit alles vraagt ons om meer in te zetten op zelfredzaamheid en wederkerigheid. Zo kiezen we als lokale overheid waar we de meeste toegevoegde waarde kunnen bieden.

In deze kadernota maakt het college keuzes gericht op een structureel sluitende begroting in 2025. Deze kadernota geeft hiertoe richting, in opmaat naar de begroting. Gezien de huidige financiële vooruitzichten, is het noodzakelijk om doordachte beslissingen te nemen die een stabiel perspectief voor de komende jaren waarborgen. In deze kadernota geven we de kaders aan waarmee we zowel onze uitgaven kunnen beperken als onze inkomsten verhogen. Op sommige onderdelen zijn we al concreet. Andere onderdelen werken we richting de begroting verder uit. Het gaat om een verantwoorde reactie op de huidige financiële uitdagingen, waar we als gemeente aan de voorkant niet altijd invloed op hebben. Ook spreken we ons uit over rollen en verantwoordelijkheden in deze opgaven. Zoals u van ons gewend bent blijven we intensief samenwerken met de stad. Samen met de inwoners, ondernemers en de partners blijven we werken aan een beter Breda. Breda brengt het samen! Want ook nu dwingt een schaarste op meerdere terreinen ons om met elkaar innovatief en creatief te zijn, zoals we dat ook in Coronatijd en bij de aanpak van de energiecrisis hebben gedaan.

Hieronder schetsen we kort de dilemma's die hebben geleid tot onze keuzes.

GROEIENDE STAD

Breda is een groeiende stad en ook de komende jaren blijven we ons daarvoor inzetten door zowel bestaande gebieden te versterken als nieuwe te ontwikkelen. We zijn echter ook pragmatisch; we houden in ons groeitempo rekening met factoren die dit beïnvloeden en vaak buiten onze directe invloed liggen. Zoals alle gemeenten kampen we namelijk met de gevolgen van grote transitie, financiële onzekerheden en schaarste op verschillende vlakken. Deze uitdagingen beïnvloeden niet alleen onze eigen projecten, maar ook die van onze partners en de markt, die samen met ons onze ambities realiseren. Onze strategische investeringsplannen staan nog steeds, en we plannen deze realistisch in de tijd. Ook is het van belang dat alle projecten financieel haalbaar blijven en dat er voldoende uitvoeringscapaciteit is, zowel binnen als buiten onze gemeentelijke organisatie. Soms is het nodig om in bepaalde gebieden de ontwikkeling te faseren of te temporiseren. En als we als stad uitbreiden op het gebied van woningbouw of bedrijvigheid moeten we er ook voor zorgen dat onze voorzieningen, zoals huisartsenpraktijken, scholen, supermarkten, sport- en cultuurvoorzieningen, meegroeien. Daarnaast blijven we werken aan het verbeteren van het veiligheidsgevoel in onze dorpen en wijken. Dit alles moet zorgen dat Breda een fijne gemeente blijft om te wonen, werken en leven.

SOCIAAL VANGNET

Het sociaal domein is ons vangnet voor diegenen die hulp nodig hebben. We ondersteunen waar we kunnen, maar tegelijkertijd worden de uitdagingen steeds groter. De vraag naar sociale ondersteuning is in de afgelopen jaren enorm gegroeid, terwijl het aanbod, door de reeds benoemde druk op de arbeidsmarkt, achterblijft en de besteedbare middelen die we van het Rijk krijgen niet op gelijke voet meegroeien. Volgens de prognoses zal de vergrijzing en zorgbehoefte van ouderen de komende jaren alleen maar verder toenemen. Eenzelfde stijging zien we ook binnen de jeugdzorg. Dit heeft geleid tot een situatie waarin het huidige systeem niet meer volstaat en scherpe keuzes en oplossingen vereist zijn. Om ook in de toekomst zorg te kunnen blijven leveren aan de Bredanaars die dit het hardst nodig hebben, gaan we ons binnen het sociaal domein richten op duurzame veranderingen. Deze verkleinen niet alleen de groeiende kloof tussen vraag en aanbod maar leiden ook tot een veerkrachtig systeem dat kan inspelen op toekomstige uitdagingen. Dit betekent dat we niet alles meer kunnen blijven doen zoals we dat nu doen. Daarom zetten we in op zelfredzaamheid. Hierbij hoort ook een integrale aanpak voor gezinnen met meerdere zorgvragen. Tegelijkertijd blijven we investeren in ons sociaal vangnet. We gaan volle bak door met Verbeter Breda. Met ons sociaal-rechtvaardig beleid werken we aan de bestaanszekerheid van al onze inwoners. Daarnaast vernieuwen we onze armoedeaanpak. Met deze stappen willen we voorkomen dat inwoners door het ijs zakken.

ECONOMISCH PROFIEL: EEN INNOVATIEVE LEVENDIGE STAD

We zijn trots op ons divers aanbod aan evenementen en horeca. Dit trekt niet alleen bezoekers aan, maar zorgt ook voor een levendige sfeer en werkgelegenheid. Met de binnenstad als kloppend hart van Breda bieden we voor jong en oud een plek voor ontmoeting, ontspanning en culturele verrijking. Wie commercieel gebruik maakt van onze stad, mag wat ons betreft ook meedragen in de lasten.

Met ons levendige centrum en met onze economische visie hebben we het fundament gelegd om ons als stad verder te profileren. We kiezen maximaal voor Toegepaste Technologie en Creativiteit. Hierbinnen zetten we met onze kennisinstellingen en initiatieven extra in op gaming en robotica. Ons innovatiedistrict wordt een economisch ecosysteem vol innovatieve ondernemingen die de komende jaren een cruciale rol spelen in de economische vooruitgang van Breda. Ook het recent vastgestelde cultuurbeleid sluit goed aan bij ons economisch profiel. Beide visies versterken elkaar over en weer en zorgen samen voor een vitale economie, de basis voor een aantrekkelijke stad. We erkennen het belang van cultuur in het verder creëren en stimuleren van ons profiel. Daarom hebben we hier recentelijk met een vernieuwende cultuurvisie op geïnvesteerd.

KLIMAATADAPTIE, ENERGIETRANSITIE EN VERDUURZAAMING

Het klimaat verandert, en dat merken we ook in onze stad. De gevolgen van klimaatverandering manifesteren zich steeds duidelijker: droogte, wateroverlast en hittestress zijn uitdagingen waar we niet langer omheen kunnen. Als gemeente staan we voor grote vraagstukken op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie. En laten we eerlijk zijn: voor deze uitdagingen staan we samen. Want inwoners en ondernemers investeren zelf ook in verduurzaming door te besparen en door ook zelf bijvoorbeeld zonnepanelen en warmtepompen aan te leggen. Netcongestie, krapte op de arbeidsmarkt, leveringszekerheid, schaarste aan beschikbare materialen en een landelijke energiewet die nog niet af is bemoeilijken onze inspanningen. Toch blijven we vastberaden. Alle investeringen die we tot nu toe hebben gedaan op onze ambities houden we overeind. Daarnaast blijven we ons met het Volkshuisvestingsfonds inzetten voor het verduurzamen van onze woningvoorraad en blijven we samen verder bouwen aan de veerkrachtige en duurzame toekomst voor Breda. Ook voor deze transities geldt dat externe factoren ons uitvoeringstempo beïnvloeden en we afhankelijk zijn van voldoende arbeidskrachten en partijen om onze ambities te realiseren.

LEESWIJZER

In de volgende vijf hoofdstukken concentreren we ons op de koers die richting geeft aan de uiteindelijke plannen voor de begroting van 2025. Dit doen we, zoals de raad dit wenst, aan de hand van de vijf programma's in de begroting. Elk programma opent met een analyse van trends en ontwikkelingen en wat dit betekent voor Breda. Daarna presenteren we de acties die volgens ons bijdragen aan een gebalanceerde en robuuste meerjarenbegroting. We sluiten elk hoofdstuk af door kaders te schetsen die voortkomen uit onze acties en als leidraad dienen voor de begroting van 2025

